

Sygn. akt I ACa 468/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Robert Obrębski

Sędziowie: SA Edyta Mroczek

SO (del.) Adrianna Szewczyk-Kubat (spr.)

Protokolant: ref. staż. Piotr Czyżewski

po rozpoznaniu w dniu 17 października 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko R. O.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie

z dnia 12 września 2013 r., sygn. akt II C 119/12

postanawia:

uchylić zaskarżony wyrok i odrzucić sprzeciw R. O. od nakazu zapłaty z dnia 28 października 2011 r. wydanego przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie II Nc 135/11;

zasądzić od R. O. na rzecz (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 468/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 10 października 2011 r. (...) SA z siedzibą w W. wnosilo o zasądzenie solidarnie od pozwanych R. O. i A. D. kwoty 807 299,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2011r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wskazując, iż na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z (...) Bankiem SA w W. spłaciło za pozwanych wymagalne zadłużenie z tytułu wypowiedzianej przez bank umowy kredytowej i na zasadzie regresu domaga się zwrotu tej kwoty.

Uwzględniając żądanie pozwu w dniu 31 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Od tego nakazu pozwani wnieśli sprzeciwy, przy czym sprzeciw A. D. został odrzucony jako wniesiony po terminie.

Odpis nakazu zapłaty dla pozwanego został pierwotnie przesłany na adres przy ul. (...) (...) w W. wskazany przez powoda w pozwie i zwrócony nadawcy po dwukrotnym awizowaniu w dniu 23 listopada 2011r. Na skutek zarządzenia sędziego odpis nakazu został następnie ponownie przesłany pozwanemu, tym razem na adres przy ul. (...) w W., gdzie

odbiór pokwitowała w dniu 25 marca 2011r. M. S.. Sprzeciw został złożony przez pozwanego przy piśmie z dnia 27 grudnia 2011r. (data stempla pocztowego). Brak formalny sprzeciwu w postaci braku podpisu został uzupełniony w dniu 1 lutego 2012r. Sąd Okręgowy uznał sprzeciw pozwanego R. O. za złożony w terminie i nadał sprawie dalszy bieg.

W złożonym sprzeciwie pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania i podniósł zarzuty: niewłaściwości sądu, zawisłości sporu, niewymagalności kwoty wskazanej w pozwie z uwagi na brak skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu, nieudowodnienia wysokości kwoty dochodzonej pozwem.

Powód w toku postępowania zajmował stanowisko jak dotychczas.

Wyrokiem z dnia 12 września 2013 roku w sprawie II C 119/12 Sąd Okręgowy Warszawa Praga w Warszawie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 807.299,19 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 4 października 2011 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 17.309 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

Apelację od wyroku wniósł pozwany, który zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie i wniósł o zawieszenie niniejszego postępowania na podstawie art. 177 § pkt 3 k.p.c. do czasu wpisania przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów do rejestru wzorców umowy uznanych za niedozwolone klauzuli stosowanej przez (...) m.in. w przedmiotowej umowie o kredyt hipoteczny o treści: „Raty kapitałowe-odsetkowe oraz raty odsetkowe spłacane są w złotych po uprzednim ich przeliczeniu wg kursu sprzedaży CHF z tabeli kursowej (...) Banku S.A. obowiązującego na dzień spłaty z godziny 14:50.”, zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

1. przepisów prawa materialnego, tj.:

* art. 89 k.c. przez jego błędną wykładnię polegającą na nieprawidłowym przyjęciu, iż dopuszczalne jest złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytowej pod warunkiem zawieszającym, mimo że złożenie takiego oświadczenia pod warunkiem zawieszającym jest niedopuszczalne i w konsekwencji prawnie nieskuteczne;

* art. 805 § 1 k.c. przez jego niewłaściwie zastosowanie polegające na nieprawidłowym przyjęciu, że Umowa Generalnego Ubezpieczenia pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W. a powodem z dnia 1 lutego 2007 roku spełnia wszystkie przesłanki przedmiotowo istotne dla jej istnienia, w sytuacji gdy w/w umowa pozbawiona jest niezbędnego dla tego typu umów waloru odpłatności oraz wzajemności po stronie ubezpieczającego oraz ekwiwalentności wzajemnych świadczeń stron umowy, w konsekwencji jest ona bezskuteczna w stosunku do pozwanego;

* art. 3851 § 1 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy umowa kredytowa zawarta między powodem a pozwanym o nr (...) zawiera niedozwolone postanowienia umowne wpływające zarówno na ocenę skuteczności wypowiedzenia ww. umowy przez Bank jak i na wysokość dochodzonego roszczenia;

* art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy sposób obliczenia wysokości szkody wg. kursu sprzedaży tabeli kursów Banku z dnia wypłaty odszkodowania, sprawdzającym się wyłącznie do określenia terminu ustalenie kursu waluty bez określenia sposobu jego ustalenia i oparcie się na jednostronnie wyznaczanym kursie waluty w tabeli kursów Banku, jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i w konsekwencji sprzeczny z zasadami współżycia społecznego;

2. przepisów prawa procesowego, tj. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym ustaleniu, iż M. S. jest kuzynką pozwanego w sytuacji, gdy ww. osoba nie jest spokrewniona z pozwanym R. O..

Powód wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania w instancji odwoławczej.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Pozwany w apelacji zarzucał m.in. błąd w ustaleniach faktycznych kwestionując fakt uznania przez Sąd Okręgowy pisma z dnia 19 marca 2010r. za dokonane skutecznie wypowiedzenie umowy kredytu hipotecznego zarówno od strony treści merytorycznej z uwagi na wprowadzenie warunku zawieszającego do wypowiedzenia, jak i od strony formalnej podnosząc okoliczność faktycznego doręczenia pisma na adres przy ul. (...) w W. M. S., a więc osobie nie będącej kuzynką pozwanego, w miejscu nie będącym jego miejscem zamieszkania i nie wskazanym bankowi jako adres dla doręczeń, co miało spowodować niemożność zapoznania się pozwanego ze złożonym w piśmie oświadczeniem woli. W/w adres był z kolei jednym z dwóch adresów, na który był doręczany odpis nakazu zapłaty.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że Sąd Apelacyjny miał obowiązek badać prawidłowość wnoszenia środków zaskarżenia na każdym etapie postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, że w pozwie jako adres pozwanego została wskazana ul. (...). Adres ten został również podany przez pozwanego w umowie kredytowej z bankiem jako adres dla doręczeń. Odpis nakazu zapłaty został początkowo przesłany na ten adres. Pierwsze awizo miało miejsce 7 listopada 2011r., drugie 15 listopada 2011r., zwrotu niepodjętej korespondencji z adnotacją "mieszkanie zamknięte" dokonano w dniu 23 listopada 2011r. Tym samym doręczenie to było skuteczne w rozumieniu art. 139 § 1 k.p.c. Oczywiście Sąd Apelacyjny ma świadomość, że podstawowym warunkiem skuteczności zastępczego doręczenia jest to, by adresat mieszkał pod wskazanym adresem. Dlatego też sam brak adnotacji poczty, że adresat nie mieszka pod wskazanym adresem lub że wyprowadził się nie sankcjonuje wadliwego doręczenia, zwłaszcza, że doręczyciel może nie wiedzieć, kto mieszka pod wskazanym adresem (tak też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2009 r. IV CNP 87/08). Brak jednak takiej adnotacji stwarza pewne domniemanie, które może zostać skutecznie obalone przez wykazanie przez adresata, że nie przebywał pod wskazanym na doręczeniu adresem. Jednakże w niniejszej sprawie w toku całego postępowania pozwany nie wskazał, aby adres przy ul. (...) był adresem nieprawidłowym. Wręcz przeciwnie, w piśmie stanowiącym sprzeciw od nakazu zapłaty z dnia 29 grudnia 2011r. (data na kopercie 27 grudnia 2011r.) wskazał adres przy ul. (...), natomiast na kopercie figuruje adres przy ul. (...). Podobnie w piśmie zawierającym uzupełniony sprzeciw została wskazana ul. (...), aczkolwiek już na kopercie figurował adres przy ul. (...). Ponadto część korespondencji w toku sprawy pozwany odbierał osobiście pod adresem przy ul. (...), np. korespondencja z 30 marca 2012r. (k.145), z 23 maja 2012r. (k.158). Z kolei w piśmie z dnia 15 lutego 2013r. pełnomocnik pozwanego wyraźnie stwierdził, że pozwany zaprzecza, aby kiedykolwiek mieszkał na ul. (...).

Z uwagi na adres wskazany w pozwie, wykonanie doręczenia zastępczego, jak i brak chociażby zaprzeczenia pozwanego co do prawidłowości kierowania korespondencji na adres przy ul. (...), w ocenie Sądu Apelacyjnego postępowania Sądu Okręgowego zarządzającego ponowne doręczenie odpisu nakazu zapłaty na adres przy ul. (...) w W. wskazany jedynie w wypowiedzeniu umowy kredytu bankowego znajdującym się w załącznikach do pozwu nie można było uznać za prawidłowe, znajdujące oparcie zarówno w przepisach, jak i okolicznościach faktycznych sprawy.

Co więcej, Sąd Okręgowy po odebraniu korespondencji przy ul. (...) w W. przez osobę trzecią w dniu 15 grudnia 2011r., bez dodatkowych ustaleń, gdzie zamieszkiwał faktycznie w owym czasie pozwany, kim był odbiorca korespondencji, zdecydował, że skuteczne było dopiero drugie doręczenie, czemu dał wyraz uznając sprzeciw za wniesiony w terminie. Natomiast w toku postępowania i w zgłoszonej apelacji sam pozwany zaprzeczał, aby osoba, która dokonała odbioru korespondencji, była jego kuzynką, co przynajmniej podważało możliwość zastosowania art. 138 k.p.c.

Tym samym w świetle zebranego materiału dowodowego Sąd Apelacyjny uznał, że zasadne było przyjęcie, iż to pierwsze doręczenie na ul. (...) powinno zostać uznane za prawnie skuteczne i stanowić początek biegu terminu dla wniesienia sprzeciwu w sprawie, a Sąd Okręgowy naruszył art. 502 k.p.c. i art. 504 k.p.c. w tym zakresie. Ponieważ sprzeciw został wniesiony w dniu 27 grudnia 2011r., niewątpliwie został wniesiony po terminie i podlegał odrzuceniu.

Biorąc pod uwagę powyższe, rozpoznawanie zarzutów wskazanych w apelacji było bezprzedmiotowe.

Dlatego też Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w zw. z art. 504 § 1 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił sprzeciw R. O. od nakazu zapłaty z dnia 28 października 2011r. w sprawie II Nc 135/11. Sąd Apelacyjny uznał, że orzeczenie to nie narusza zakazu reformationis in peius, albowiem w zaskarżonym orzeczeniu została zasądzona od pozwanego cała należność, a ponadto postanowienie uchylające wyrok i odrzucające sprzeciw w sprawie jest orzeczeniem o charakterze procesowym. Do naruszenia zakazu reformationis in peius może zaś dojść wyłącznie poprzez orzeczenia co do istoty sprawy (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 lutego 1997r. I PKN 19/97).

O kosztach postępowania w instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 98 k.p.c.